

MURASZOMBAT és VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárasi Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI AP:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.

Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:

BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felolós szerkesztő: **Dr. CZIFRÁK JÁNOS.**

Főmunkatárs: **STERN HUGÓ.**

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztéségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítor egyszerű hirdetésnél 20 fill., többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.

Nyíltlír sora 50 fillér.

Takarékoskodjunk!

A létünkért való háborus küzdelem mindnyájunkra súlyos feladatokat ró. Ma nemcsak azotól kell a kötelesség teljesítését várunk, akik fegyverrel kezükben védik meg házi tűzhelyünket, hanem nekünk, itthonmaradottnak is, ki kell vennünk részünket a nagy küzdelemből. A háborúnak olyan veszedelmei is vannak, amelyek ellen nekünk kell védekeznünk. Egyik veszély a ragályos betegségek. A másik veszély, mely a háborúkkal együtt jár a tápszereken beállható hiány. Ezt is idejekorán el kell, de el is lehet hártanunk.

Ma a táplálkozás kérdése nem egyedül pénzkérdés. Ma nem arról van szó, hogy akinek pénze van, az bőven élhet s azokon segítsünk, akik pénztelenek. Ha ez volna a feladatunk, akkor egyszerűen jótékonyással, népkonyhák felállításával, gyűjtésekkel, állami pénzsegélyekkel a dolog megoldható volna. Ma úgy kell venni az országot, mintha mindnyájan egy nagy család volnánk, amelynek egy bizonyos mennyiségű és semmi körülmények között sem növelhető táplálékra van és a család minden egyes tagja kell, hogy a neki szükséges táplálékhoz hozzájuthasson.

Az emberek táplálkozását élettani észszerűség szempontjából sehol senki sem irányítja. Országok és népfajok szerint különböző az és régi megrögzött szokásokon alapszik, mely szokások, hogy nem mindig feltétlenül helyesek, éppen az bizonyítja, hogy minden országban, sőt minden vidéken is mennyire eltérő az emberek táplálkozási módja.

Máskor csak pénzkérdés, most orszá-életkérdés és éppen ezért ma mindenkinek meg kell ismerkednie az észszerűen takarékos táplálkozás módjával, főleg pedig meg kell ismerkedni azoknak, akikre az a feladat hárulik, hogy nagyobb csoport embernek ellátásáról gondoskodjanak.

Teljesen elég, ha napjában csak egyszer eszünk húst és azt is kisebb mennyiségben, mint eddig. Fehérjét vehetünk azonban magunkhoz más alakban is, nemcsak hus alakjában. Kisebb gyermekek például, akiknek növekedésük miatt, mint a test egyik építőanyagára, aránylag több fehérjére van szükségük, mint a felnőtteknek, egész fehérje szükségletüket a tejből fedezhetik.

A gyermeknek fő tápláléka a tej legyen s nem baj, ha emellett csak igen kevés húst kap. A tejet most főképpen a gyermekek számára kell tartogatnunk, mivel nemcsak husban, hanem tejszékényben is van. A tejel a gyermek a fehérje

mellett még zsírt és cukrot is kap, sőt bizonyos fontos és szükséges sókat (mész-sókat) is. A tej fehérjétartalmát két módon tudjuk az eddiginél még jobban kihasználni. Egyrészt sajtok, túrók készítése által, ami lehetővé teszi azt, hogy nagymennyiségű tejet, amely különben talán elromlanék, konzerváljunk és hosszabb ideig eltartsunk, ezáltal igen értékes és aránylag olcsó táplálékhoz jutunk. A zsíros sajtok (pl. emmentáli) és túrók (pl. lipői) tápértéke ugyanis még meg is haladja a középzsíros husok értékét. Célszerű tehát, ha a hus egyrészt már most is sajtokkal és túrókkal pótoljuk.

Egy másik módja annak, hogy igen nagy fehérjemennyiségekhez olcsón jussunk a tej útján az, hogy az édes tejből való vajkészítésnél visszamaradó irót emberi táplálékul felhasználjuk. Az iró az édes tej összes fehérjét és egész cukortartalmát magában foglalja, tehát jelentékeny a tápértéke, mert csak a tej zsíra, tudniillik a vaj hiányzik belőle. Ha az iró elárúsítását nagyban szervezzük, akkor óriási mennyiségű fehérje kerülhetne forgalomba s emellett a vaj ára is csökkenthető lenne és nem kellene a vaj termelését sem megszorítani, ami pedig már meg is történt.

Állati tápanyagaink egyik főalkotórésze a zsír is jelentékenyen drágult és mind nehezebben lesz hozzáférhető. A zsír szerepe a táplálkozásban ugyanaz, mint a kukoré és a keményítőé, t. i. testünk fűtőanyagaként szerepel és munkaképességünket biztosítja. A mai helyzet arra kényszerít bennünket, hogy a rendszeren kevesebb zsírt és több cukrot együnk, mert kukorcal — úgy tudjuk — bőven el vagyunk látva. Az állati zsírok közül hazánkban főleg a disznózsírt használjuk, de a szükséges, éppen olyan jól használhatjuk fel a marhazsír is (margarinná feldolgozva), amely csak ízében különbözik a disznózsírtól, de tápértéke ugyanakkora. Ugyanez áll az ugynevezett növényi zsírokról is, amelyek olajos magvakból álltanak elő és amelyeknek tápértéke teljesen azonos az állati zsírokéval. A növényi zsíroknak, olajoknak kezdetben idegen ízét is hamarosan meg lehet szokni, mint azt mindenki, aki Olaszországot megjárta, tapasztalhatta, mert ott tudvalevőleg tulnyomóan növényi zsírokkal főznek.

Milyen legyen tehát ma észszerűen takarékos táplálkozásunk? A gyermekeknek húst keveset adjunk, hanem adjunk bőven tejet, gyöngy, de jój cukrozott kávé vagy tejes ételek (tejsze dara) alakjában s ha lehet egy-egy tojást, ezek mellett kevés kenyér, zöldségfélék és cukros ételek tel-

jesen ki fogják előgíteni. Ha hus nincsen, egy kevés áttört bab vagy borsó vagy ezekkel készült levesek is jó szolgálatot tesznek. Felnőttek a tejes kávé (mivel a tejet a gyermekeknek, a betegeknek s a szoptató nőknek kell fenntartanunk) helyettesítsék igen higan főzött feketekávéval, mint az a külföldön vagy katonáknál szokás és teával, mindkettőt erősen cukrozza vagy pedig sűrűb rántott levestel, ezzel a valóban észszerű étellel. Húst csak egyszer együnk napjában és akkor is kevesebbet, mint rendszeren. A kevesebb húst pótoljuk vagy egy-egy nap helyettesítsük egészen sajtokkal, túrókkal, édes íróval és hüvelyesekkel, mely utóbbiakat levesnek, főzeléknek, salátának készíthetjük el.

Ne vessük meg az állati mellékterméket sem, melyek jó hús pótlók, bár nem oly nagy tápértékűek, mint a hus. A nyelv, máj, lép, vese, szív, pacal, tüdő jóízű és tápláló ételek készítésére bőven adnak alkalmat. A megszokott disznózsír helyett adjunk nagyobb tért a marhazsírnak és a növényi zsíroknak. Ha az utóbbiakhoz is nehezen juthatnánk hozzá, ami várható, akkor a kukorban, illetőleg a keményítőben gazdag anyagok pótolják a hiányzó zsírmennyiséget, pl. a burgonya, a hüvelyesek s a kukoricalisztból igen változatos módon készíthetők jóízű ételek.

Porciózzuk ki a kenyeret a család minden egyes tagjának s a kisebb kenyérpóciókat és a nálunk közkeveltségű pompás sült vagy főtt tésztákat (melyek a rendelkezésre igen szűken álló finomabb lisztből készülnek) pótoljuk a bővebben használható burgonyával, hüvelyesekkel, cukros ételekkel és italokkal, édes gyümölcsöccsel.

Minden embernek önmagának kell belátással, becsületes együttérzéssel azon lenni, hogy se a harcolók, se a dolgozók ki ne fogyjanak az erőt adó tápszerekből, mert ha kifogynak, úgy elvesztettük a csatát. Háboruk sorsát nem egyedül a fegyverek döntik el, hanem az hogy melyik fél tud jobban gazdálkodni tápszertartalékjaival.

Gondoljunk mindennap arra, hogy aratásig kell megélnünk a múlt évi terményünkéből, azért minden rendelkezésünkre álló földet műveljünk meg.

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását,

A vasi fiuk dicsérete.

Büszkén dobog a szívünk, dicsőró irást kapunk illetékes helyről a vasmegeyi fiuk vitézségéről. Büszkeségünket csak fokozza, hogy a 83. gyalogezred legénységének jelentős részét a mi járásunkból besorozott vend katonák képezik. S ha a 83. ezred vitézil megállta helyét, ebben a jelentős része van a vend nép hazafias lelkiismeretének. Mennyi lelkesedéssel, mennyi büszke öntudattal sorakoztak derék vendjeink a zászoló ánt mentek a halálba bátran, elszántan. A vend nép magyarsága mindig tisztán s szeplőtlenül állott előttünk, ebben a háboruban pedig a legzsebben nyilvánult meg a vend nép magyaros virtusa ott künn a csatamezőn s bátran lobogott fel becsülettel magyar tüze itt benn az ország belsejében.

A vend nép dicséretéről szól ez az irás, s mi örömmel, s büszkén jegyezzük fel, hogy a magyarosítás hivatott faktorainak önzetlen működésében ebben a járásban eredményes volt, mert a vend nép hazafiasága nemcsak a békes munka idején nyilvánult meg, hanem ime most a csaták tüzeiben is erősen lánghoz a vend nép hazafias szívének büszkén lobogó fáklviája.

A történelem számára dicsőséget jelent ez az irás, dicsőséget a mi vármegyének hős fiainak, dicsőséget a mi járásunk lakosságának.

Uj habér övezi a 83-asok dicsőséges homlokát. A legfőbb parancsnokságok valósággal elhalmozák őket a legszebb dicsőretekkel abból az alkalomból, hogy legutóbb győzelmet arattak az oroszok fölött.

A 83-asok pótzászlóját parancsnokságának április 23-iki napiparancsából közzöljük az alábbiakat, s a hozzáfűrt kísérő levelet:

Tekintetes Szerkesztőség!

Amidőn a 83. gyalogezred pótzászlóját parancsnokságának április 23-iki napiparancsából a mellékelt kivonatot betekintés céljából megküldöm, egyéni tapasztalataimból, az igazság meggyőződéssel és ezredem iránti ragaszkodó szeretettel vezéreltetve, inditva érzem magam, hogy a tekintélyes magyar sajtó figyelmét a hős, bravurokkal dicsőkedhető »vasdandár« felhívjam.

A vasmegeyi fiatal verhetetlen ezred a háboru kezdetétől fogva mindenkor bátran, eredményesen küzd, az északi harctér minden fontosabb ütközetében részt vesz, majd állandóan tüzonalban van, megjelenése, fellépése számos esetben döntőesen dönti el a csata sorsát, minden tagja vitéz, bátor, hős katonája, mely méltán érdemelte ki az illetékes fórumok dicsőró elismerését.

Kérem e derék magyar ezred alkalomadtán méltatásának nagyrabecsült lapjokban helyt adni. Hazafias üdvözléssel:

Berkes Róbert főhadnagy.

Az utóbbi idők úgy fizikailag, mint haractermettség tekintetében óriási követelmények elé állították ezredünket. 34 napig szakadatlanul óriási nélkülözésekkel és fáradsákkal a kemény telű dacolva ezen időket is csodálhatomlatoan álltuk.

Ezredünk április 2-án 1230 m-es magaslattal egyedül dacolt a nálánál szemben erősebb ellenel. Mikor az orosz kétszeri támadását vérszen visszavertük, egy példásan kivított szuronyrohammal egyszer és mindenkorra kedvét szegtük az orosz további támadásának.

Az ellenség e napon foglyokban 2 tisztet, 134 embert, kétszerannyi sebesültet és 400-on felül halottat vezetett.

E dicső eredmény egy aranylappal fogja gazdagítani ezredünk történetét.

A legmagasabb szolgálat nevében legmelegbű elismerésem fejezem ki valamennyi tisztnek, tisztelhetetlenek és legénységnek a minden dicsőreket felülmúló, kitartó, bátor, katonás magatartásért.

Minden a legénységnek (a pótkeretnél is) anyanyelvén tudomásul adassék.

Egyszeresmind a kitüntetésre a javaslatok benyújtandók.

Ezredparancsnokság.

Sajnálatlalt látom a derék 66. gy. hadoszt. távozását a csapat kötelekéből.

Szükségét érzem a parancsnoknak, valamennyi tisztnek és a derék legénységnek a legfelsőbb szolgálat nevében mindama kiemelkedő szolgálatért, melyet a hadosztály kipróbált vezetője teljesített, legőszintebű köszönetet mondani.

Wolofatoló Blekowiec magás hóval borított átjáró birtokbavételénél, a feldőző hősies küzdelmek Sokoliketól északra, a legodaadób szolgálatot teljesítve a bal szárnyon a példanemű bator vállalkozás és járőrszolgálat, mintaszere felderítőszolgálat és az ellenség folytonos nyugtalanítása, a 12. és 83. gy. e. örökös baberjára közé tartozik.

Minden egyén emberfeletti odaadással teljesít katonai kötelességét, melyek a haza becsületét és dicsőséget csak gazdagítják.

Legőszintebű jókívánásaim kísérjek e derék csapatokat további útjukban.

A soha sem lohadó »vasdandár« arasson továbbra is dicsőséget és kísérje tovább is a katonai szerencséjét.

Szurmay m. p. FMLT.

A Cereincha magaslattal körül harcokban parancsnokságom alatt álló a 19., 26. és 83. gy. e. csapatai, továbbá Schwarz alezredes tüzérei kitartással, értelemmel és bátorsággal kintünek.

Szent ügyünk és hazánk nevében valamennyi parancsnoknak, tisztnek és legénységnek legteljesebb elismerésemet én csudálkozásnak valamint köszönetemnek adok kifejezést.

Br. Lütgendorf altábornagy Ő exellenciája hadosztály parancsnok mai személyes látogatása alkalmával dicsőró elismeréseim kifejezést tudtul adni megparancsolta.

Csak megismételtem, amit a parancsnokság átvétele alkalmával már kifejeztem, hogy szerencsés és büszke vagyok ily csapatokkal, tisztikkal az ellenség előtt állhatni. Az a tudat, hogy egy csepp vér sem folyik el szükségtelenül, erősitse sebesült katonáinkat, vigasztaljon bennünket az elhunyt hősekért.

Isten védje császárnkat, királyunkat és hazánkat!

Dürfeld m. p. Oberst.

A tavaszi járványok ellen főerőnk a tisztaság. Minden hely, ahol a közönség megfordul, tartózkodik, tiszta, takarított legyen. A tisztaság megüli a betegségek csiráit.

H I R E K.

— Gróf Zichy Ágost vbtt. belatinci nagybírtokos súlyos betegem fekszik belatinci kastélyában. Állapotában a napokban örvéndetés javulás állott be, úgy hogy már veszélyen túl remélhető mielőbbi teljes felgyógyulása.

— Elismerés a muraszombati Vörös Keresztnek. A közérdekben kifejtett tevékenység nem lesi az önző hasznokat, nem vadász babérokra, boldoggá teszi az emberiség jóvalta érdekében munkálkodó embert a tudat, hogy másoknak boldog napokat tudott szerzeni. A muraszombati Vörös Kereszt lelkes vezetősége ifj. Horváth Pál agitálásáról közismert fősztalabíróval az élén erős kézzel vette kezébe mindjárt a háboru legelején a járás jótékonyági akcióját, s ennek a munkának fényes eredménye az a lelkes áldozatkészség, melylyel e járás nyelvében részben vend, de szívében magyar népe a Vörös Kereszt szolgálatába sietett. A Vörös Kereszt ezen embermentő nemes hivatását áldva áldják az itt ápolat sebesültek, az itthonmaradt családtagok, özvegyek, árva, s most ime a legilletékesebb helyről, a Vörös Kereszt igazgatóságától jött meg az

elismerő leirat, mely dicsőróen méltatja a Vörös Kereszt munkásságát. Ez az elismerés hivatott arra, hogy az egyesület vezetőjét iránt a bizalmat csak fokozza, s a lelkesedést, adakozási kedvet emelje. Ime a leirat:

Nagyságos Elnök Ur!

A vasmegeyi vörös-kereszt választmány közvetítésével kézhöz vetjük a muraszombati vörös-kereszt főkegyelet 1914. évi jelentését s számadást. Az évi jelentésből készségesen megállapítjuk, hogy a t. főkegyeleti választmány az elmúlt évben lelkes tevékenységet fejtett ki. A háboru megindulása után azonnal gyűjtést rendezett, mely a természetbeni adományokon kívül több mint 5000 korona készpénzbévelet eredményezett. A befolyt adományokból a t. választmány gondoskodott arról, hogy a helyben ápolat sebesültek gondos ellátásában, ruházatban részesüljenek. Karácsonykor részükre ünnepélyt rendezett és közöttük adományokat osztott szétjél. Ezenkívül a főkegyelet titkári hivatala a közönség részére tájékozással szolgált a hadi segély kiosztásának ügyét is a t. választmány ellenőrzésénél.

Készséggel ragadjuk meg az alkalmat, hogy az igen tisztelt előnségek, mint a tisztikarnak és választmányának mult évi lelkes munkásságukért legmelegbű köszönetünket nyilvánítjuk, kérve ennek tolmácsolását.

Budapest, 1915. április hó 14.

Kiváló tisztelettel *Az igazgatóság.*

— Kitüntetés. Fényes katonai kitüntetés érte gróf Lambert Miksa 7. ulánus ezredbeli tart. főhadnagyot. Ő felsége a király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a katonai érdemekért 3-ik osztályát a hadikéitiménytel adományozta neki.

— Egy háboruban megrökkant ember kérelme. Míg másuttal azon vitáznak, hogy a háboru rokkantjait ki tartsa el, az állam-e, vagy a társadalom, addig muraszombati járás egyik derék közönsége Tótkeresztur példáját adta annak, hogy nem a szavak segítenek, hanem a tettek. Megirtuk már, hogy Tótkeresztur közönség egy a hazáért folytatott küzdelemben karját vesztett hőst kézbesítőnek szerződtette s így megszerezte neki a lehetőséget, hogy magát becsülettel munkával tarthassa el. Most is egy becsülettel munkáló ember érdekében kérünk nem alamizsnát, hanem kenyeret, megélhetést. Szolár József alsócsalagányi születésű, muraszombati lakos, ki korábban cipész mesterséget folytatott, a háboruban rokkant lett. Szolár Józsefet egy shrappnel lövés érte, úgy hogy jobb kezének 4 ujjja teljesen megmervedett, tehát előbbi mesterségét folytatni nem képes. Szolár József 30 éves, felesége és egy 5 éves s egy 2 éves gyerke van. Magyar, vend, német nyelvet beszél, ír, olvas, értelmes, munkát szerető ember. Dolgozni szeretne, hogy nyomorgó családjának kenyeret szerezzen. Nem kér könyöröadományt, csak munkát. Lelkiismeretesen képes ellátni, felvigyázni, kézbesíteni, küldöni teendőket. Bizalommal s reménytel fordulunk járásunk jegyzőjé karához s a közönségi előjáróságokhoz, vasuthoz postamesterekhez, s kérjük őket, legyenek segítségünkre, hogy a hazáért szenvedett katonai tisztességes állásához juthasson. Járásunknak nagy dicsősége lenne, ha a mi hőseink életét gondatlanná tudná tenni. A hazáért vért ontó polgár s az a két ártatlan kenyeret kéréző gyermek esdve kér kenyeret. Ne alamizsnát adjunk, hanem megélhetést. Felkérjük azokat, akik Szolár Józsefet alkalmazni kívánják, forduljanak ifj. Horváth Pál fősztalabíróhoz, vagy dr. Vályi Sándor Vörös Kereszt titkárhoz.

— Önként a harctérre. Sokál Reszó muraszombati járásbíróági telekkönyvezető, bár már katonai szolgálatot teljesíteni nem tartozik, hazafias érzéssel megirt kérvényben fordult a miniszteriumhoz s engedélyt kért, hogy önként a had-

sereg kötelékébe beléphessen. A miniszter termézetes szivesen tett eleget a hazafias kérésnek s megengedte Sokál Rezsónak, hogy katonai szolgátra bevonulhasson.

Halálozás. Sulyos csapás érte Benkó István volt mezővári, jelenleg muraszombati birtokos. Felesége hosszas betegség után elhunyt. Az elhunyt halálát kiterjedt rokonság, köztük egyetlen fia, Benkó József muraszombati jövenyi szállótulajdonos, gyászolja. Temetése szerdán volt nagy részvét mellett. Nemcsak Muraszombat közönsége vett részt a jölelki asszony temetésén, de egész Mezővári vidéke sirva kísérte utolsó útjára. Haláláról a család az alábbi gyászjelentést adta ki:

Alulirokatt szomorodott szívvel jelentik, hogy a legjobb feleség, edes anyja, nagynánya és anyós Benkó Istvánné szül. Obál Teréz életének 48-ik, boldog házasságának 31-ik évében folyó évi április hó 25-én hosszu szenvedés után csendesen elhunyt. A megboldogult hűlt temetési folyó évi április hó 27-én délután 3 órakor fogtak a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Muraszombat, 1915. április hó 26-án. Áldás és béke poraira! Benkó István férj, Benkó József fia, özv. Obál Jánosné szül. Terplán Julianna anyja, Benkó Józsefné szül. Kodliá Rozsa menyje, Benkó József unoka, Obál József testvére, Obál Józsefné szül. Fliszlár Teréz sógoróné.

A mi vesztésüink. A 375-ik lajstromban találjuk a következő muraszombati járású adatokat: Perkiés Alajos Felsőtenyva, jobb lábán lövés, Kocián Kálmán Mártonhegy, 1890., vérhasban meghalt. — A 376-ik lajstromban a következő járásbeliek vannak: Lovenyák Ferenc Bodohegy, bal kezén lövés, Vrecsics István 7. század, 1892., mellbéltek, meghalt, Csarni János Zsidahegy, jobb karon lövés, Donsa István Muravárhegy, jobb kezén lövés, Siplics István Murahalmos, beteg, Bratkovits István k. Muraszentes, beteg.

A korán férjhez ment asszony. Egy gesztenyési asszony, kinek nevét nem közli tudósítónk s a köteles discrétió okából mi se keressük kiletét, hirt kapott a harcieről, hogy férje elesett. Ezt a közsza hirt hivatalos irás is megerősítette. A mindig pontos hivatalos hírek közzé ugy keveredett e téves hír, hogy az asszony ura a harcúteren elszakadt ruháját egy nagyobb útközvet után levelette s egy elesett orosz nadrágot vette magára. A levelet nadrárgal persze ott maradt a harcúteren a nevét jelző pléhtáblácska is, melyet a harc után megtaláltak s felvettek az elesettek közé. Mikor az asszony férje elstének hivatalos híret megkapta, sietve sietett oltár elé egy másik, már jókor kiszemelt férfit, nagy boldogan élték le a friss házasság boldog, mézes heteit, míg csak egyszer megérkezik az igazi férj sebesülten a harcúteréről. Persze volt nagy rémület a halálból megfert férj láttára, aki természetes jogaiból nem engedett s kiaklobolította a békés tűzhelyébe tévesen bekerült újdonsült férjét.

Az aratási es cseplési munkalato megkönyvítése. A kereskedelmi miniszter a folyó évi aratási es cseplési munkalato lebonyolításának megkönyvítése es e célból megfelelő gépészeti szakerek képzése érdekében a fohatóságra alá tartozó kassái es szegedi felső ipariszkolákon, a győri, kolozsvári, marosvásárhelyi, nagyvárad es temesvári es fémipari szakiskolákon, a pécsi es pécsanyai fémipari szakiskolákon elrendelte, hogy a felsőbb évfolyamok komolyabb gondolkodású, értelmesbb tanulóit az egyszerű gabona-arató, márokrakó-arató es kéveköto-arató-gépek működésével, szerelésével es kezelésével elméletileg es gyakorlatilag ismertessék meg es őket ezeken a gépeken előfordulható hibák kijavításában gyakorlatba be, a budapesti állami felső ipariszkolán pedig ezzel a tárgykörrel két párhuzamos tanfolyamot engedélyezett, a melyekre az iskola kötelekén kívül álló ipari es mezőgazdasági munkások

is felvételnek. Ezenkívül intézkedett a miniszter az iránt is, hogy a nevezett iparoktatási intézeteken, valamint a debreceni es miskolci fémipari szakiskolákon es a brassói állami faipari szakiskolán küllög gőzkazánfűtői es lokomobil-gépkészelői tanfolyamok szerveztesse es ezekre az érdekel gazdaközönség figyelmé is felhívassék. Egyébként a cseplési munkák megkönyvítését célozza a cseplőgépek hajtására szolgáló lokomobilok önálló kezelésére szükséges gőzgépkészelő es gőzkazánfűtők alkalmazása tárgyában a földművelésügyi miniszter egyútt 1914. évi augusztus 4-én 59651. szám alatt kiadott rendelet is, mely a kivétes helyzetre való tekintettel képesítéssel nem bíró gőzgépkészelő es gőzkazánfűtők alkalmazását is lehetővé teszi.

Vessünk be minden talpalattnyi földet.
Ütessünk burgonyát es babot.

— Van rézgálic. A vasvármegyei gazdasági egyesület az alábbi fontos átiratot intézte ifj. Horváth Pál főszolgabíróhoz. Az átirat megoldja azokat a fenyegető veszedelmes helyzetet, mely a rézgálic hiány teremtett, s elismerést érdemelnek, akik idejekorán felismerték a bajt es orvoslástól gondoskodtak. A leiratot a főszolgabíró valamennyi jegyzőnek megküldte.

Másolat Tisztelettel kérem, sziveskedjék alkalmazni az érdekelteknek tudomására hozni, hogy Vasvármegye főispánjának sikerült a földművelésügyi miniszter úrtól rézgálicot beszerezni, a mely rézgálic addig, míg a készlet tart, eredeti 250 kgrmos hordókban, m. m. ként s a 165 korona árban a szőlőbirtokoknak át fog adni. Azok, akik ebből a rézgálicból venni akarnak, forduljanak az ár előzetes beküldése mellett vagy közvetlenül a főispán urhoz, vagy gazdasági egyesületünkhöz. Meg kell jegyezni, hogy 250 kgr-nál kevesebb rézgálic egy-egy rendelének nem adható, miért is célszerű lesz, ha a szőlőbirtokokok társulva rendelik meg szükségletüket. Előzetes köszönetünk kifejezése mellett maradtam kiváló tisztelettel Rószler Károly s. k. igazgató titkár.

Használjunk HADIPÓSTABÉLYEGET!

— Az Est es a háború. Az újság hírszolgálatát a háború állítja a legnehezebb, a leírástól több es a legköltségesebb feladatok elé. Szükségesen nehéz a feladat, amikor a magunk háborúját vivjük, amikor a mi tűzhelyünk nyugalmáért harcolnak a katonáink. Hisszük, hogy minden újságolvasó megtanulta már es tudja, hogy a hírszolgálat pontossága es gyorsasága előtt más, nagy érdekekre kell tekintettel lennünk, mert amikor a hadseregünk harcol es vérzik mindnyájunkért, mi fáradunk es nélkülözünk velük együtt, de a nagy cél érdekében a mi munkánk is beilleszkedik a haditerve es a katonai szempontokhoz simul. Az Est munkatársai, akik a magyar irodalom es újságírás legelőkelőbb képviselői, ott vannak minden harcúteren, s a tákorokból küldik lelkiismeretes, hű tudósításait es ismertető, színes cikkeiket, ugy, ahogyan ők maguk tapasztalják. S boldogan látjuk, hogy nemcsak ithóni közönségünk, hanem a velünk szövetséges es barátságos viszonyban lévő külföldi sajtója is a legnagyobb elismeréssel sorozza Az Estet a világ első hírlapjai közé. Hogy pedig még zorossabb legyen a kapcsolat Az Est es a hadsereg között, a háború kitörése óta ezerszámra küldi ennek az újságnak a kiadoja Az Estet a tábori postákon es a kórházakba, s örömmel gondolunk arra, hogy a hónapok óta meszi harcoló, vagy idegen kórházakban gyógyuló katonáink naponta hallhatják a mi szavunkat, a hazai hangot Az Est kiadóhivatala Budapestben, VII., Erzsébetkörtút 20. szám alatt van.

A szerkesztésért felelős: Dr. Vályi Sándor.

Közgazdaság.

— Az Első Magyar Altalanos Biztosító Társaság. Az Első Magyar Altalanos Biztosító Társaság e hónap 10-én tartotta rendes évi közgyűlést gróf Csepnekies Endre titkos tanácsos elnökelet alatt. Az 1914-iki üzletéről szóló, Ormódy Vilmos főrendiházi tag, vezérigazgató által előterjesztett igazgatósági jelentés, mely felolvasatván, a nagyszámban megjelent részvényesek élénk tetszésével találkozott; megállapítva, hogy lezart üzletét a háború dacára kitünő eredményeket hozott. Az egyes biztosítási üzletágakban elért nyereségeknek egyesítése után a tiszta nyereség 6,744.975 korona 64 fillér összegre rug, melyből az alapszabályszeri lovonások es a társaságnál megszokott nagy szabású tartalékok után 3,200.000 korona fordították a részvényesek osztalékára s így minden egyes részvény osztaléka 800 korona. Kiténik a jelentésből, hogy a társaság a háborúval járó társadalmi, valamint hadsegítők akciókat már eddig is összesen 290.525 korona 8 fillért kitévő adományokkal támogatta. A társaság félszázados működésének emlékére tett 500.000 korona közlelő alapítvány esedékes 20.000 korona évi kamatából 10.000 korona a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnek s ugyancsak 10.000 korona a magyar történelmi kultúrá kiadására a római magyar történelmi intézetnek adományoztatott. Rendkívül melegséggel emlékezett meg még az igazgatósági jelentés a társaság 325 hdbavonult tisztviselőjéről, kik közül már 11-én haltak hősi halált, igen sokan sebesültek meg es számosan szereztek víztészéggel kitüntetéseket. A társaság ügynöki karából szerkesztésnél többen szolgálnak ez idő szerint szintén a hadrakelt seregben. A társaság hdbavonultjainak családjairól anyagilag méltóan gondoskodik. A közgyűlésre a háborus évről szóló jelentés mely benyomást tett. Felolvasván a szakjelentések is, a közgyűlés az összes fölmentvényeket megadta s az előterjesztéseket egyhanglag tudomásul vette.

Nyiltér.*)

Köszönetnyilvánítás.

Feléjtethetlen jó feleségem elhunyt alkalmából családomb iránvában megnyilatkozott részvétért magam, fiam es rokonságom nevében es uton monok hálás köszönetet.

Benkó István.

*) E rovathoz közlöttekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

EGY ÓRA REKLÁMKÉPEN

Aki ingyen akar egy órát, még hozzá elegáns precízios órát, urak vagy hölgyek részére válasz — tas írtásért írjon azonnal az =
Uhrenhaus Fr. Schmidt Prag,
Weinberge.

Horgony-thymol-kenőcs.
Könnyebb sörültséknél, nyitott es égési sebeknél. Adag: kor. — 80.

Horgony-Liniment. Capsol compos.
a **Horgony-Pain-Expeller** pótléka.
Fájdalommentes bedrésülés hűléseknél, rheumánál, kövénynél stb.
Üvege: kor. — 80, 1, 40, 2—.

Horgony-vas-albuminat-festvény.
Vérsegegyérségnél es sápkóránál.
Üvege: kor. 1, 40.

Kapható a legutóbbi gyűgyeszköztárházban vagy közvetlenül beszerzendő.
Dr. Richter. Az arany orvosihasználat, éimélet, gyűgyeszköztárház, Prága I. Elővárosi utca 5.

LELKI FEGYVER

Hadbavonult evang. katonáink es itthonmaradt hiveik használatára.

Igen csinos fekete vászon kötési könyvecske, mely csekély 40 f.-ért kapható BALKÁNYI ERNŐ üzletében.

